

เนื้อหา

1. ความหมายของอุปทานของแรงงาน
2. ทฤษฎีการเสนอขายแรงงานของเด็กะบุกกด
3. ลักษณะของเด็นการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานของแรงงานของเด็กะบุกกด
4. ความหมายของพฤติกรรมค้านรายได้และพฤติกรรมค้านการทดสอบ
5. วิธีการหาผลทางค้านรายได้และผลทางค้านการทดสอบ
6. ลักษณะของเด็นการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานของแรงงานของตลาด
7. การเปลี่ยนแปลงอุปทานของแรงงาน
8. ขนาดของอุปทานของแรงงาน

สาระสำคัญ

1. อุปทานของแรงงาน คือปริมาณของแรงงานที่มีผู้เสนอขายแรงงานในตลาดแรงงาน ณ ระดับอัตราค่าจ้างต่าง ๆ กันในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง
2. ทฤษฎีการเสนอขายแรงงาน การเสนอขายแรงงานว่าจะทำงานมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความพอดีสูงสุดเป็นเกณฑ์ โดยเปรียบเทียบระหว่างเวลาพักผ่อนกับรายได้ขั้นเกิดจากการใช้เวลาในการทำงาน โดยได้รับความพอดีสูงสุด ซึ่งแต่ละบุคคลมีลักษณะความพอดีสูงสุดแตกต่างกัน
3. ลักษณะของเด็นการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานของแรงงานแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างในระดับต่าง ๆ กับปริมาณการเสนอขายแรงงาน ลักษณะของเด็นอุปทานของแรงงานมีลักษณะไม่แน่นอน บางครั้งมีความชันเป็นบวก เป็นลบ หรือวอกลับ
4. พฤติกรรมค้านรายได้ หมายความว่า เมื่อรายได้เปลี่ยนแปลง เช่นเมื่อรายได้สูงขึ้นแรงงานจะพักผ่อนเพิ่มขึ้น (ทำงานลดลง) โดยได้รับความพอดีเพิ่มขึ้น
5. พฤติกรรมค้านการทดสอบ หมายความว่า เมื่อค่าจ้างแรงงานเปลี่ยนแปลง เช่น ค่าจ้างสูงขึ้น แรงงานจะพักผ่อนลดลง (ทำงานเพิ่มขึ้น) โดยได้รับความพอดีเพิ่มขึ้น

6. การเปลี่ยนแปลงอุปทานของแรงงาน ถ้าอัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง โดยปัจจัยอื่น ๆ ที่กำหนดอุปทานคงที่ มีผลทำให้ปริมาณการเสนอขายแรงงานเปลี่ยนแปลง แต่เปลี่ยนแปลงบนเส้นอุปทานเดิม แต่ถ้าอัตราค่าจ้างคงที่ ปัจจัยอื่น ๆ ที่กำหนดอุปทานเปลี่ยนแปลง จะมีผลทำให้เส้นอุปทานเปลี่ยนแปลงไปทั้งสิ้น

7. ขนาดของอุปทานของแรงงาน จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ขนาดของประชากร การเกิดถนนสายแรงงาน การกำหนดอายุ เพศ และช่วงไม่งาน

จุดประสงค์

หลังจากทำการศึกษาเรื่องราวนบนนี้แล้ว นักศึกษาจะสามารถ

1. อธิบายความหมายของอุปทานของแรงงาน
2. เป้าใจทฤษฎีการเสนอขายแรงงานของแต่ละบุคคลว่ามีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเสนอขายแรงงานอย่างไร
3. อธิบาย ที่มาและเปียนรูปกราฟแสดงถึงลักษณะของเส้นอุปทานแรงงานแต่ละบุคคลได้
4. เป้าใจความหมายของผลกระทบด้านราบรได้และผลกระทบด้านการหดแทนทดแทน แสดงวิธีการหาผลทั้ง 2 ดังกล่าวได้
5. อธิบายความหมายของอุปทานแรงงานของตลาดทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้
6. อธิบายถึงวิธีการเปลี่ยนแปลงอุปทานของแรงงานได้ ตลอดจนสามารถบอกได้ว่ามีปัจจัยอะไรที่มีผลกระทบต่อขนาดของอุปทานของแรงงาน

1. ความหมายของอุปทานของแรงงาน

อุปทานของแรงงาน หมายถึง ปริมาณของแรงงาน (ซึ่งอาจจะวัดเป็นชั่วโมงทำงานหรือ กัน) ที่มีผู้เสนอขายในตลาดแรงงาน ณ ระดับอัตราค่าจ้างต่าง ๆ กันในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนดให้

2. ทฤษฎีการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานแรงงานของแต่ละบุคคล

การเสนอขายแรงงานขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของแต่ละบุคคลว่าจะเสนอขายแรงงาน หรือไม่ในอัตราค่าจ้างระดับต่าง ๆ กัน แต่ละตัดสินใจทำงานวันละกี่ชั่วโมง สัปดาห์ละกี่ชั่วโมง หรือกี่ สัปดาห์ต่อปี แต่ละบุคคลจะตัดสินใจเดือกว่าต้องทำงานในตลาดแรงงานหรือ ทำกิจกรรมนอกตลาดแรงงาน (พักผ่อน) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจสูงสุด (Maximize Utility) เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ถ้า พิจารณาถึงความพอใจสูงสุดของแต่ละบุคคลจะพบว่ามีลักษณะแตกต่างกัน บางคนอาจจะได้รับความ พอกใจจากการใช้เวลาในการพักผ่อน (Leisure) มากกว่าการใช้เวลาไปในการทำงาน แต่บางคนอาจต้อง ข้ามกือพอใจในการใช้เวลาไปในการทำงานหากว่าใช้เวลาในการพักผ่อน ทั้งนี้เนื่องจาก การใช้เวลาในการทำงานก่อให้เกิดรายได้ และรายได้ที่ได้รับนั้นสามารถนำไปซื้อสินค้าและบริการได้ โดยที่สินค้า และบริการเหล่านี้ก่อให้เกิดความพอใจ แต่โดยทั่วไปแล้วคนเรานักพอยทั้ง 2 อย่าง ก็อ พอยที่จะใช้ เวลาในการพักผ่อน และรายได้ซึ่งได้มาจากการใช้เวลาในการทำงาน แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับ เวลาหนึ่งคือ ใน 1 วัน มีเวลาสำหรับเพียง 24 ชั่วโมง หรือ 1 เดือน มีเวลา 30 หรือ 31 วัน เป็นต้น ดังนั้นถ้า แรงงานใช้เวลาทำงานเพิ่มขึ้นจะทำให้เวลาการพักผ่อนลดลง ถ้ากำหนดให้บุคคลส่วนมากได้รับรายได้ จากการใช้เวลาในการทำงานเป็นสำคัญแล้ว ซึ่งหมายความว่า ถ้าแรงงานต้องการรายได้ก็จะต้องทำงาน ดังนั้น ถ้าแรงงานต้องการรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อนำเงินไปซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น แรงงานจะต้องใช้ เวลาในการทำงานเพิ่มขึ้น และจะต้องลดการใช้เวลาในการพักผ่อนลง แต่ถ้าแรงงานต้องการใช้เวลาในการพักผ่อนเพิ่มขึ้น แรงงานจะต้องลดเวลาในการทำงานลงซึ่งทำกันได้รับรายได้เพื่อจะนำเงินไปซื้อสินค้า และบริการลดลง ดังนั้นการเดือกจิงเป็นไปได้ยากสำหรับ แต่อย่างไรก็ตามในกรณีนี้ก็มีหลักในการตัด สินใจ คือ

บุคคลแต่ละบุคคลจะต้องเดือกส่วนหมุนของการใช้เวลาพักผ่อน กับ
รายได้อันเกิดมาจากการใช้เวลาในการทำงานที่จะให้ความพอใจสูงสุด

ดังนี้การเลือกจะต้องซึ่งน้ำหนักระหว่างผลดีของการพักผ่อนกับผลดีจากการได้รับรายได้เพื่อนำไปปัจจัยสำคัญและบริการเพิ่มขึ้น (อันเนื่องมาจากการทำงาน) ซึ่งในการวิเคราะห์เรื่องการเสนอขายแรงงาน ควรพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังด่อไปนี้

2.1 เส้นความพอใจเท่ากัน (Leisure Income Indifference Curve : LIIC)

2.2 เส้นงบประมาณ (The Budget Constraint line)

2.3 คุณภาพของช่วงทำงาน (The Determination of Hours of work)

2.1 เส้นความพอใจเท่ากัน (Leisure Income Indifference Curve : LIIC)

1. ความหมายของเส้นความพอใจเท่ากัน

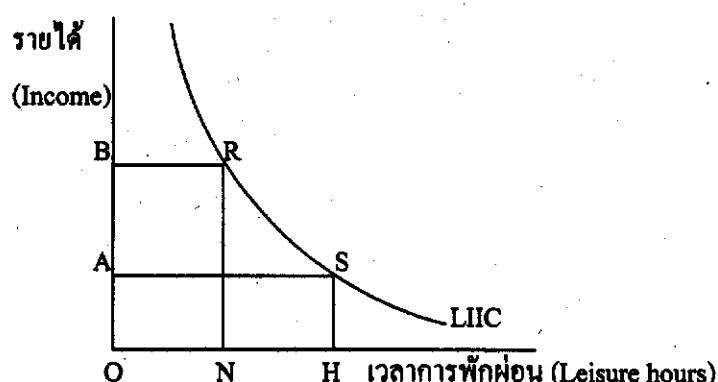
เส้นความพอใจเท่ากัน เป็นเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการทำงาน (ค่าจ้าง) กับเวลาการพักผ่อน ที่ก่อให้เกิดความพอใจระดับหนึ่ง ๆ

2. ลักษณะของเส้นความพอใจเท่ากัน

ก. เส้นความพอใจเท่ากัน (Leisure Income Indifference Curve) จะมีลักษณะเป็น Negative Slope คือหอดลงจากซ้ายไปขวา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนการทดแทนกันระหว่างรายได้กับเวลาการพักผ่อน โดยได้รับความพอใจเดิม ดังแสดงในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1

แสดงถึงสัดส่วนระหว่างรายได้กับเวลาการพักผ่อนในระดับต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความพอใจเท่ากัน

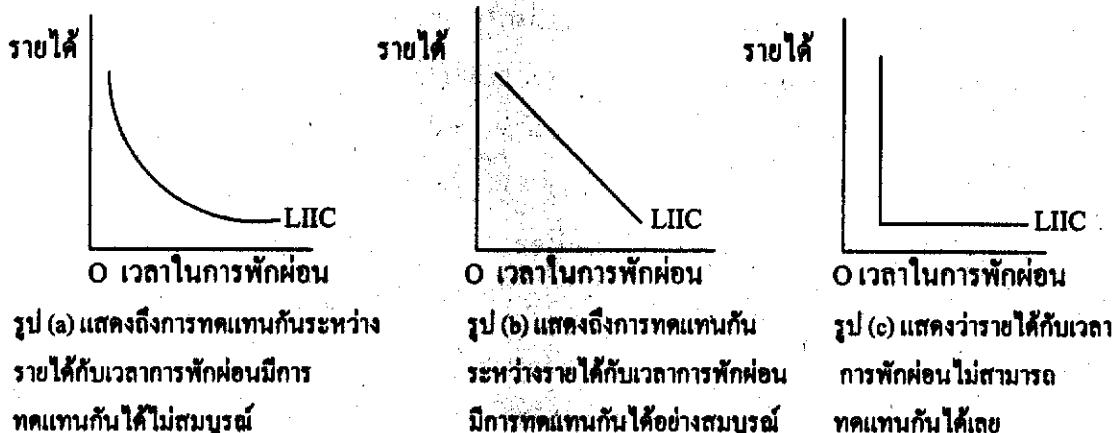

จากรูปที่ 3.1 จะเห็นว่าถ้าเขามีรายได้ = OA และเวลาการพักผ่อนวันละ = OH เขายังได้รับความพอใจระดับหนึ่ง แต่ถ้าเขาต้องการจะมีรายได้สูงขึ้น = OB เขายังต้องลดเวลาการพักผ่อนลงจนเหลือ = ON เขายังจะได้รับความพอใจเดิม

ข. ลักษณะของเส้นความพอใจเท่ากัน โดยทั่วไปแล้วจะเป็นเส้นที่เว้าหาดูดเริ่มต้น (Convex to the origin) และให้เห็นถึงการทดแทนกันระหว่างรายได้กับเวลาการพักผ่อนว่านิการทด

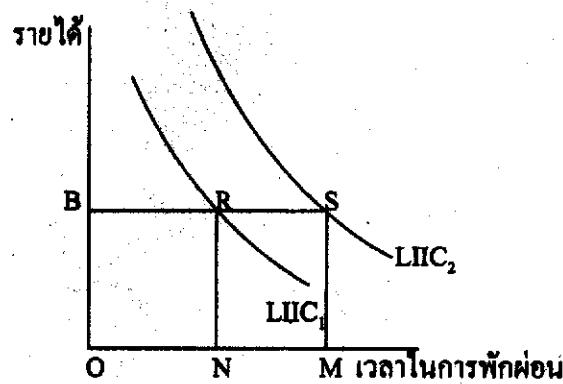
แทนกันอย่างไม่สมบูรณ์ (Imperfect Substitution) ตั้งแสดงในรูปที่ 3.2 (a) แต่ถ้าเส้นความพอดีเท่ากัน เป็นเส้นตรง แสดงว่าการทดแทนกันระหว่างรายได้กับเวลาการพักผ่อนสามารถทดแทนกันได้อย่าง สมบูรณ์ (Perfect Substitution) ตั้งแสดงในรูป 3.2 (b) และถ้าเส้นความพอดีเท่ากันหักเป็นมุมจาก แสดงว่า รายได้กับเวลาการพักผ่อนไม่สามารถทดแทนกันได้ ดังแสดงในรูปที่ 3.2 (c)

รูปที่ 3.2
แสดงเชิงเส้นความพอดีต่อหักมุมทางๆ กัน

(ก) ในการมีเส้นความพอดีเท่ากันหลาย ๆ เส้น เส้นความพอดีเท่ากันเหล่านี้จะไม่ตัดกันแต่จะนานกัน เส้นความพอดีเท่ากันที่อยู่ดงกว่าจะแสดงระดับความพอดีมากกว่าดังแสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3
แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเส้นความพอดีเท่ากันหลาย ๆ เส้น

จากรูปที่ 3.3 จะเห็นว่าเส้นความพอใช้ LIC_1 อยู่เหนือเส้นความพอใช้ LIC_2 ไปทางขวามือ แสดงว่า ทุก ๆ ชั่วโมงเส้น LIC_2 แรงงานจะได้รับความพอใช้มากกว่าทุก ๆ ชั่วโมงเส้น LIC_1 ดังจะเห็นได้จากจุด R และ S ซึ่งอยู่บนเส้น LIC_1 และ LIC_2 ตามลำดับ ซึ่งที่จุด R แรงงานจะมีรายได้ = OB และมีเวลาในการพักผ่อน = ON ส่วนที่จุด S แรงงานจะมีรายได้ = OB แต่มีเวลาการพักผ่อน = OM ที่จุด R และ S ต่างก็มีรายได้ = OB แต่ที่จุด R มีเวลาการพักผ่อนน้อยกว่าจุด S (เพราะว่า ON มีค่าน้อยกว่า OM) ดังนั้นที่จุด S แรงงานจะได้รับความพอใช้มากกว่าที่จุด R แต่เมื่อจากทุก ๆ ชั่วโมงเส้นความพอใช้เดียวกันแรงงานจะได้รับความพอใช้เท่ากัน ดังนั้นทุก ๆ ชั่วโมงเส้นความพอใช้ LIC_1 แรงงานจะได้รับความพอใช้เท่ากันและมีความพอใช้เท่ากับที่จุด R และทุก ๆ ชั่วโมงเส้น LIC_2 แรงงานจะได้รับความพอใช้เท่ากัน และมีความพอใช้เท่ากับที่จุด S แต่ที่จุด S แรงงานได้รับความพอใช้มากกว่าที่จุด R นั่นคือทุก ๆ ชั่วโมงเส้น LIC_2 แรงงานจะได้รับความพอใช้มากกว่าทุก ๆ ชั่วโมงเส้น LIC_1

2.2 เส้นงบประมาณ (The Budget Constraint line)

1. ความหมายของเส้นงบประมาณ

เส้นงบประมาณ เป็นเส้นที่แสดงถึงขอบเขตหรือโอกาสสูงสุดที่แรงงานจะได้รับรายได้กับเวลาในการพักผ่อนจากเวลาที่เขามีอยู่ในระยะเวลาหนึ่ง โดยมีข้อสมมติว่า

ก. มีระยะเวลาจำกัด หมายความว่าการเสนอขายแรงงานจะถูกกำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เช่น ในเวลา 1 วัน แรงงานจะมีเวลาทั้งหมด 24 ชั่วโมง หรือในเวลา 1 เดือน แรงงานจะมีเวลา 30-31 วันเป็นต้น

ข. กำหนดให้ตลาดแรงงานเป็นตลาดที่มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ (Competitive Market) ผู้เสนอขายแรงงานจะไม่มีอิทธิพลในการกำหนดอัตราค่าจ้าง ดังนั้นอัตราค่าจ้างจะเป็นไปตามอัตราค่าจ้างในท้องตลาด

ค. จะต้องสามารถทราบถึงอัตราค่าจ้างต่อระยะเวลา เช่น อัตราค่าจ้างต่อวัน อัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง เป็นต้น

2. การสร้างเส้นงบประมาณ

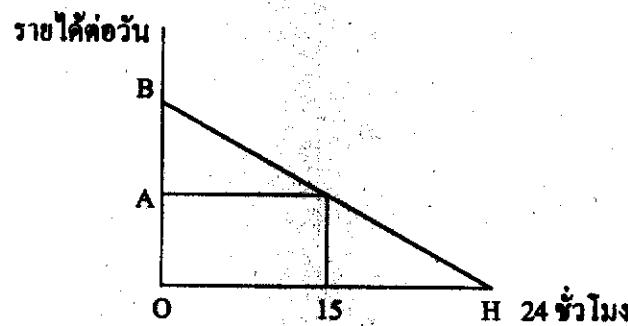
เงื่อนไขหรือข้อสมมติ คือ

ก. เวลาทั้งหมดมีจำกัด คือ ใน 1 วัน นี้ 24 ชั่วโมง

ข. อัตราค่าจ้างชั่วโมงคง $\frac{OB}{OH}$ หรือ $\frac{OB}{24}$ บาท

จากข้อสมมุติดังกล่าวข้างต้น เราที่สามารถสร้างเส้นงบประมาณ (Budget Constraint) ได้ดังแสดงในรูปที่ 3.4

กราฟที่ 3.4
แผนภูมิเงินประจำวัน

ให้แผนภูมิ : แผนภูมิเงินประจำวัน

แผนนอน : แผนภูมิเวลาในการพักผ่อน

จากที่ 3.4 จะเห็นว่า ในกรณีที่แรงงานเลือกเวลาในการพักผ่อนอย่างเดียว แรงงานจะมีชั่วโมงหรือเวลาในการพักผ่อนเท่ากับ OH หรือเท่ากับ 24 ชั่วโมง ซึ่งเท่ากับแรงงานมีชั่วโมงการทำงานเท่ากับ 0 ชั่วโมง ทำให้รายได้ของแรงงานเท่ากับ 0 แต่ถ้าแรงงานเลือกทำงานอย่างเดียว โดยทำงานวันละ 24 ชั่วโมง แรงงานจะมีเวลาในการพักผ่อนเท่ากับ 0 ชั่วโมง และแรงงานจะมีรายได้เท่ากับ

$$OB \text{ บาท} \quad (\text{อัตราค่าชั่วโมงละ } \frac{OB}{24} \text{ บาท ซึ่งแรงงานทำงานวันละ 24 ชั่วโมง ดังนั้นเขาจะได้รับ}$$

$$\text{รายได้} = \frac{OB}{24} \times 24 = OB \text{ บาท)$$

และถ้าแรงงานเลือกเวลาการพักผ่อน 15 ชั่วโมง นั่นคือแรงงานจะทำงานวันละ 9 ชั่วโมง แรงงาน จะมีราย

$$\text{ได้ต่อวันเท่ากับ } OA \quad (OA = \frac{OB}{24} \times 9) \text{ เป็นต้น}$$

ซึ่งดูต่าง ๆ ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับเวลาการพักผ่อนตามเงื่อนไขหรือข้อสมมติคงกล่าวข้างต้นนำมา plot กราฟ ก็จะได้เส้น BH ซึ่งเส้น BH คือเส้นงบประมาณ

ดังนั้นเพื่อที่สามารถหา OBH จะแสดงของข้อของโอกาสที่ผู้คนขอขายแรงงานจะเลือกได้

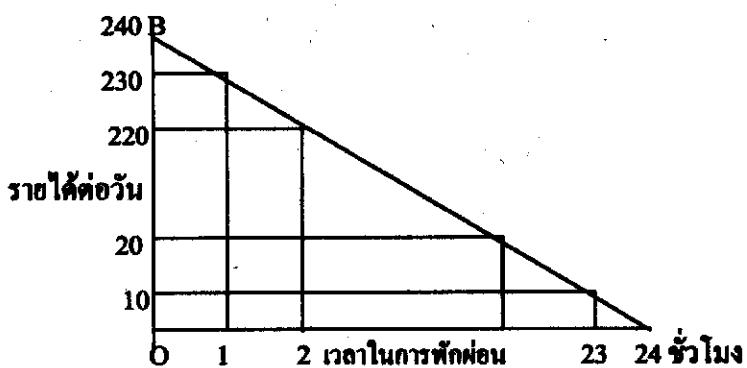
ตัวอย่างที่ 1 ด้านล่าง ค. ได้รับเวลาทำงานชั่วโมงละ 10 บาท จงหาเส้นงบประมาณของ นาย ก. ในระยะเวลา 1 วัน

วิธีหาเส้นงบประมาณ จะเห็นว่าข้อมูลหรือโอกาสสูงสุดที่แรงงานจะได้รับรายได้จากเวลาในการพักผ่อนจากเวลาที่เขามีอยู่ในเวลา 1 วัน ดังตารางด้านไปนี้

เวลาในการพักผ่อน	รายได้
0	240
1	230
2	220
-	-
-	-
-	-
23	10
24	0

เมื่อนำค่าความสัมพันธ์ระหว่างเวลาในการพักผ่อนกับรายได้มา plot กราฟ ก็จะได้เส้นงบประมาณของนาย ก. ดังรูปที่ 3.5

**รูปที่ 3.5
แสดงการชี้ร่างเส้นงบประมาณ**

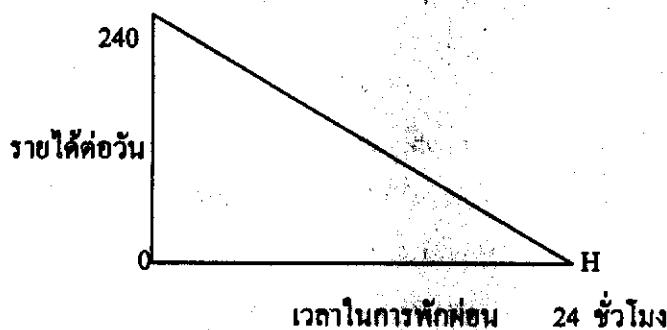
ข้อสังเกต เมื่อจัดทำเส้นงบประมาณเป็นเส้นตรง ดังนั้นการ plot กราฟ จะ plot เพียงแค่ 2 จุด และถูกต้องต่อจุดที่ 2 ไปพจน์แทนของกราฟ ก็จะได้เส้นงบประมาณที่ต้องการ เพื่อให้จำแนก การ plot กราฟ เบามากนิยม plot จุดตัดแกนทั้ง 2 แล้วถูกต้องต่อจุดที่ 2 นั้น ก็จะได้เส้นงบประมาณที่ต้องการ

จากด้วอย่างข้างต้น เราสามารถร่างเส้นงบประมาณได้ดังนี้

เวลาในการพักผ่อน	รายได้จากการทำงาน
24	0
0	240

จากตารางสามารถน้ามว่า ถ้ากราฟได้ดังรูปที่ 3.6

รูปที่ 3.6 แสดงการสร้างเส้นงบประมาณโดยทางเดียว

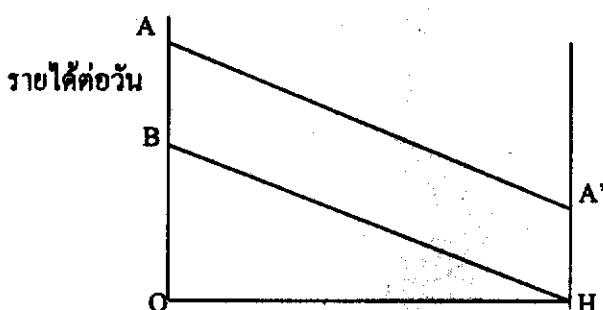

เวลาในการพักผ่อน 24 ชั่วโมง

3. การเปลี่ยนแปลงของเส้นงบประมาณ เส้นงบประมาณอาจเปลี่ยนแปลงได้ ดัง

ก. รายได้ที่ไม่ได้มาจากการขายแรงงาน (non labor income) เพิ่มขึ้น เช่น รายได้จากการขายหลักทรัพย์อื่น ๆ ได้แก่ ก้าเช่า ห้องเมือง เงินอุดหนุน เป็นต้น โดยที่อัตราค่าจ้าง และสิ่งอื่น ๆ คงที่ ดังแสดงในรูปที่ 3.7

รูปที่ 3.7 แสดงการเปลี่ยนแปลงเส้นงบประมาณในกรณีที่รายได้เปลี่ยนแปลง

เวลาในการพักผ่อน 24 ชั่วโมง/วัน

จากรูป 3.7 จะเห็นว่าเพิ่มเส้นงบประมาณคือเส้น BH เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น = AB จะมีผลทำให้เส้นงบประมาณ (Budget Constraint) เปลี่ยนแปลงไปทางด้านขวาเมื่อของเส้นเดิม แบ่งขนาดกับเส้นเดิม คือเส้น AA' และห่างจากเส้นเดิมวัดทางแนวยังไง = AB (AB = รายได้ที่เพิ่มขึ้น)

ตัวอย่างที่ 2 จากตัวอย่างที่ 1

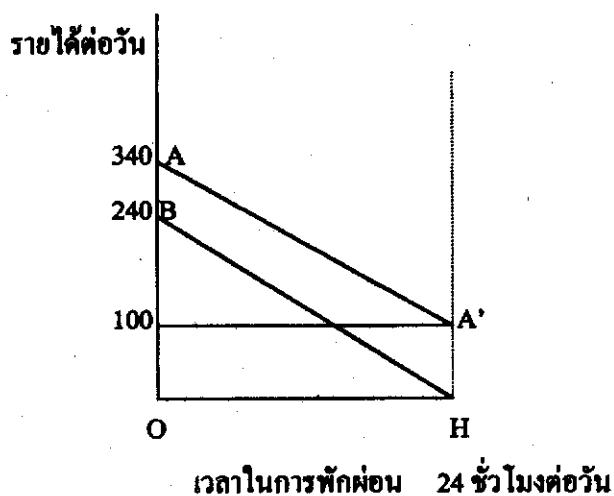
นายก. ได้รับค่าจ้างชั่วโมงละ 10 บาท จะได้เส้นงบประมาณ BH และเมื่อแรงงานได้รับรายได้เพิ่มขึ้น เท่ากับ 100 บาท ซึ่งจะมีผลทำให้เส้นงบประมาณเปลี่ยนแปลงไปเป็นเส้น AA' ซึ่งเส้นงบประมาณใหม่นี้จะนานกับเส้นงบประมาณเดิม และห่างจากเส้นงบประมาณเดิม วัดทางแนร้ำได้เท่ากับ 100 บาท ซึ่งเราสามารถสร้างเส้นงบประมาณได้ดังนี้

เวลาในการพักผ่อน	รายได้จากการจ้าง	รายได้อื่น ๆ	รายได้ทั้งหมด
24	0	100	100
0	240	100	340

จากตารางหมายความว่า แรงงานมีรายได้จากการจ้างอย่างเดือนนี้ พอที่ได้รับคือถ้าแรงงานใช้เวลาในการพักผ่อน 24 ชั่วโมง รายได้จากการจ้าง = 0 บาท ถ้าแรงงานใช้เวลาในการพักผ่อน 0 ชั่วโมง รายได้จากการจ้าง = 240 บาท ซึ่งนำมา plot กราฟ จะได้เส้น BH แต่ถ้าแรงงานมีรายได้ที่ไม่ได้มาจากการขายแรงงาน เพิ่มขึ้นเท่ากับ 100 บาท แรงงานใช้เวลาในการพักผ่อน 24 ชั่วโมง แรงงานจะมีรายได้ = 100 บาท แรงงานใช้เวลาในการพักผ่อน 0 ชั่วโมง แรงงานจะมีรายได้ = 340 บาท ซึ่งนำมา plot กราฟจะได้เส้น AA' ดังรูปที่ 3.8.

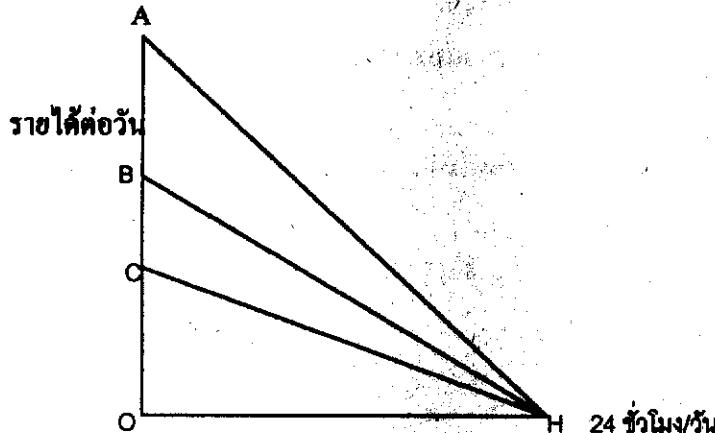
รูปที่ 3.8

แสดงตัวอย่างกรณีการเปลี่ยนแปลงเส้นงบประมาณในการพิจารณาให้เงินเดือนจาก
การขายแรงงานเป็นอัตราเดียวกัน

ข. อัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง แต่สิ่งอื่น ๆ คงที่ กรณีเส้นงบประมาณจะมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงดังที่แสดงในรูปที่ 3.9

รูปที่ 3.9
แสดงการเปลี่ยนแปลงของเส้นงบประมาณในการมีค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

เวลาในการหักผ่อน

จากรูป 3.9 เดิม เส้นงบประมาณ คือ เส้น BH ถ้าอัตราค่าใช้จ่ายขึ้นจะทำให้เส้นงบประมาณเลื่อนขึ้น ไปทางบนเป็นเส้น AH ในทางตรงข้ามถ้าอัตราค่าใช้จ่ายลดลง เส้นงบประมาณก็จะเลื่อนมาทางล่างข้างมือเป็นเส้น CH

จะเห็นได้ว่าการที่อัตราค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง จะมีผลทำให้เส้นงบประมาณเปลี่ยนแปลง และถ้าจะจะของเส้นงบประมาณที่เปลี่ยนแปลงไปนี้จะขอจากขาดเดียวกัน (จุด H) แต่คงว่าถ้าข้าวไม่การทำงานหรือข้าวในการหักผ่อนของแรงงานคงเดิม รายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้น จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าใช้จ่าย

ตัวอย่างที่ 3 จากตัวอย่างที่ 1 นาย ก. ได้รับค่าใช้จ่ายข้าวในงวด 10 บาท เส้นงบประมาณของ ก. คือ BH และเมื่อนาย ก. ได้รับค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นข้าวในงวด 15 บาท เส้นงบประมาณของ ก. จะเปลี่ยนแปลงเป็น AH

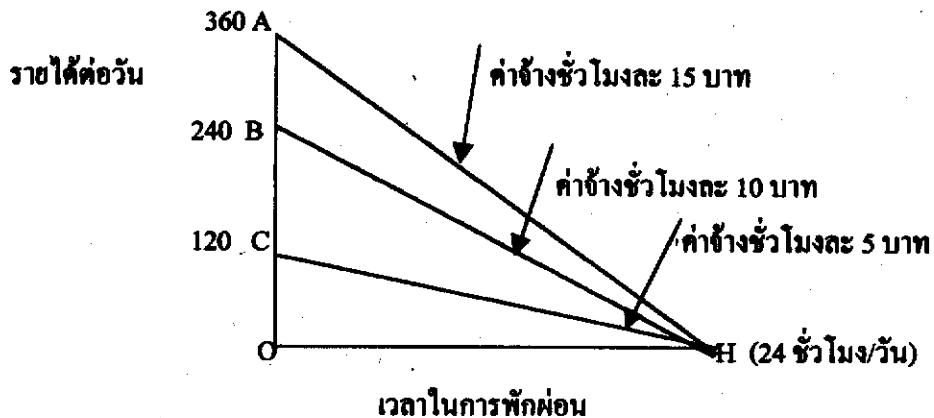
ในทางตรงข้าม ถ้านาย ก. ได้ค่าใช้จ่ายลดลงเป็นข้าวในงวด 5 บาท เส้นงบประมาณของ ก. จะเปลี่ยนแปลงใน CH ดังแสดงตามตาราง

ข้าวในงวดในการหักผ่อน	ค่าใช้จ่ายเดิม		ค่าใช้จ่ายเพิ่ม	
	รายได้ (ค่าใช้จ่าย ช.m.ละ 10 บาท)	รายได้ (ค่าใช้จ่าย ช.m.ละ 15 บาท)	รายได้ (ค่าใช้จ่าย ช.m.ละ 5 บาท)	รายได้ (ค่าใช้จ่าย ช.m.ละ 5 บาท)
24	0	0	0	0
0	240	360	120	120

และเมื่อนำข้อมูลในตารางมา plot กราฟ จะได้เส้นงบประมาณ ณ ระดับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
ตัวอย่างที่ 3.10

รูปที่ 3.10

แสดงตัวอย่างการนิการเบี้ยนเบ้อเงื่อนงบประมาณเมื่อค่าใช้จ่ายเบี้ยนเบ้อ

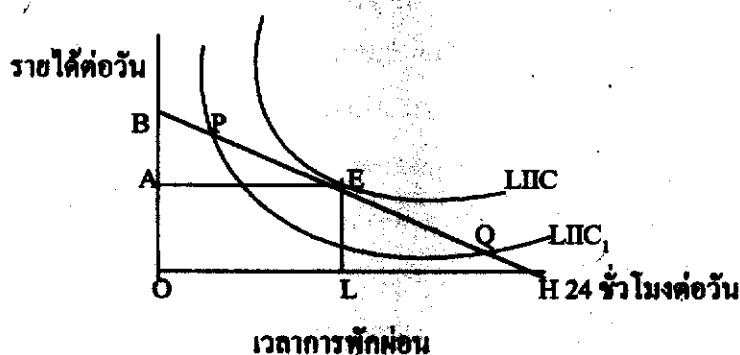

จากกราฟที่ 3.10 เส้นงบประมาณ BH คือเส้นงบประมาณ ณ ระดับอัตราค่าใช้จ่ายชั่วโมงละ 10 บาท แต่เมื่ออัตราค่าใช้จ่ายขึ้นเป็นชั่วโมงละ 15 บาท เส้นงบประมาณจะเปลี่ยนมาอยู่ทางขวาของเส้นเดิม คือ AH และทำงานของตรงข้ามถ้าอัตราค่าใช้จ่ายลดลงเป็นชั่วโมงละ 5 บาท เส้นงบประมาณจะเปลี่ยนมาอยู่ทางซ้ายของเส้นงบประมาณเดิม คือเส้น CH

2.3 การหาคุณภาพของชั่วโมงทำงาน (The determination of hours of work) เมื่อเราทราบเส้นความพอใจ และเส้นงบประมาณแล้ว ติ่งที่เราควรทราบต่อไป คือ เราจะกำหนดชั่วโมงทำงานอย่างไร ซึ่งจะได้รับความพอใจมากที่สุดภายนอกให้เงื่อนไขจำกัดของเส้นงบประมาณ จุดที่กำหนดชั่วโมงทำงานเพื่อให้ได้รับความพอใจมากที่สุด ภายใต้เงื่อนไขจำกัดของเส้นงบประมาณนี้ เราเรียกว่าคุณภาพของชั่วโมงทำงาน

คุณภาพของการทำงานจะเกิดขึ้น ณ จุดที่เส้นความพอใจเท่ากัน (LHC)
สัมผัสกับเส้นงบประมาณ

รูปที่ 3.11
ແຜດຖານກາທົບອງຂ້າໂມງກ່າວ

จากรูปที่ 3.11 จุด E จะเป็นจุดคุณภาพของงาน เพราะเป็นจุดที่เส้นความพอดีเท่ากัน (LHC) สัมผัสกับเส้นงบประมาณ ซึ่ง ณ จุด E นี้ ค่าของ Slope ของ LHC = Slope ของเส้นงบประมาณ

$$\text{จากรูป ณ จุดคุณภาพ (จุด E) กนงหงาน} = LH \quad \text{ชั่วโมง}$$

$$\text{และพักผ่อน} = OL \quad \text{ชั่วโมง}$$

$$\text{รายได้จากการทำงาน} LH \text{ ชั่วโมง} = OA \quad \text{บาท}$$

$$\text{หรือ ค่าใช้จ่ายชั่วโมงละ} \frac{OA}{LH} \quad \text{หรือ} = \frac{OB}{OH} \quad \text{บาท}$$

$$\text{สรุป ในกรณีนี้จะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายแรงงานชั่วโมงละ} \frac{OA}{LH} \text{ บาท หรือ} \frac{OB}{OH}$$

จะแทนอย่างแรงงาน = LH ชั่วโมง หรือใช้เวลาในการพักผ่อน = OL ชั่วโมง ซึ่งจะได้รับความพอดีมากที่สุด

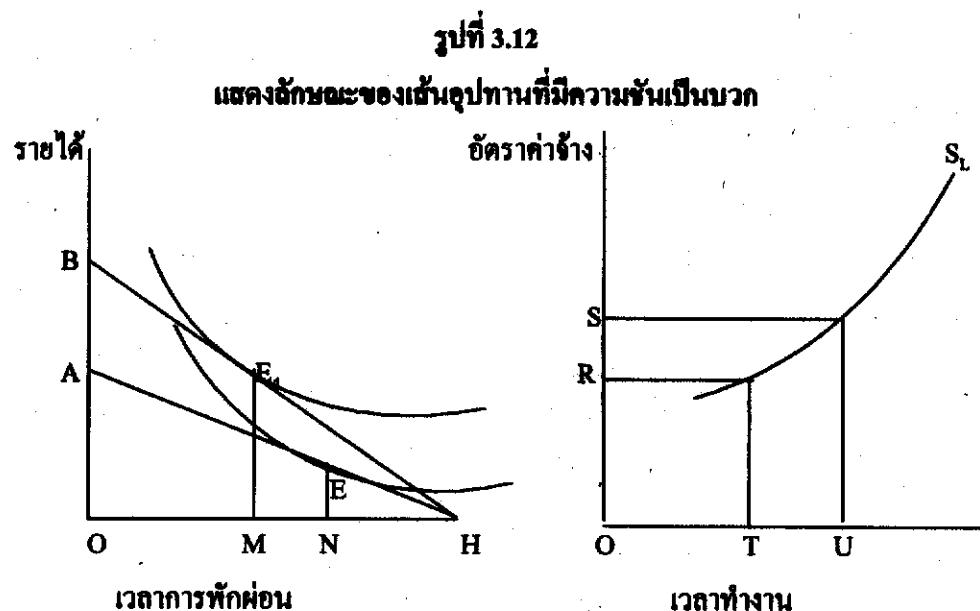
ข้อสังเกต จะเห็นว่าจุดอื่น ๆ ที่อยู่บนเส้นงบประมาณ BH อันตีเซกัน หรือภายใต้เส้นงบประมาณ เช่น จุด P, Q ได้รับความพอดีน้อยกว่าจุด E นั้นแสดงถึงว่าภายใต้เงื่อนไขนี้ จุด E ได้รับความพอดีสูงสุด

3. ลักษณะของเส้นอุปทานของแรงงานหรือเส้นการเสนอขายแรงงาน
เส้นการเสนอขายแรงงาน เป็นเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างใน
ระดับต่าง ๆ กับปริมาณการเสนอขายแรงงานในระยะเวลาหนึ่ง ๆ

ลักษณะของเส้นอุปทานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานมีลักษณะไม่แน่นอน บางครั้งอาจมีความชัน (Slope) เป็นบวก (Positive) และในบางครั้งอาจมีความชัน (Slope) เป็นลบ (Negative) และบางที่มีลักษณะเป็นเส้นวากัด (Backward Bending)

3.1 ในกรณีที่เส้นอุปทานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานมีความชันเป็นบวก (Positive Slope) หมายความว่า เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น แรงงานจะเสนอขายแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะเป็น เพราะต้องการยกมาตรฐานการกรองข้าพให้สูงขึ้น หรืออาจจะเป็นเพราะคนชอบทำงาน ดังแสดงในรูปที่

3.12

รูป 3.12 (a) คุณภาพของคนงานเปลี่ยนไป
เมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง

รูป 3.12 (b) เส้นอุปทานของแรงงานที่เป็น
Positive Slope

จากรูป 3.12 (a) เมื่ออัตราค่าจ้าง = OR เส้นงบประมาณคือ เส้น AH ซึ่งจะสัมผัสถกับเส้นความพึงพอใจที่จุด E คุณภาพของชีวิตทำงานจะดียิ่งขึ้นกว่าจุด B แสดงว่าคนจะหักผ่อน ON ชั่วโมง หรือทำงาน = NH ชั่วโมง เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นเป็น OS จะทำให้เส้นงบประมาณเดินจากเส้น AH มาเป็น BH คุณภาพจะเปลี่ยนจากจุด E เป็น E' ผลกระทบแรงงานจะหักผ่อนลดลงเป็น OM ชั่วโมง หรือทำงานเพิ่มขึ้นเป็น MH ชั่วโมง

จาก รูป 3.12 (a) จะเห็นได้ว่าเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น คุณภาพจะเปลี่ยนไป โดยแรงงานจะทำงานเพิ่มขึ้นหรือหักผ่อนลดลง

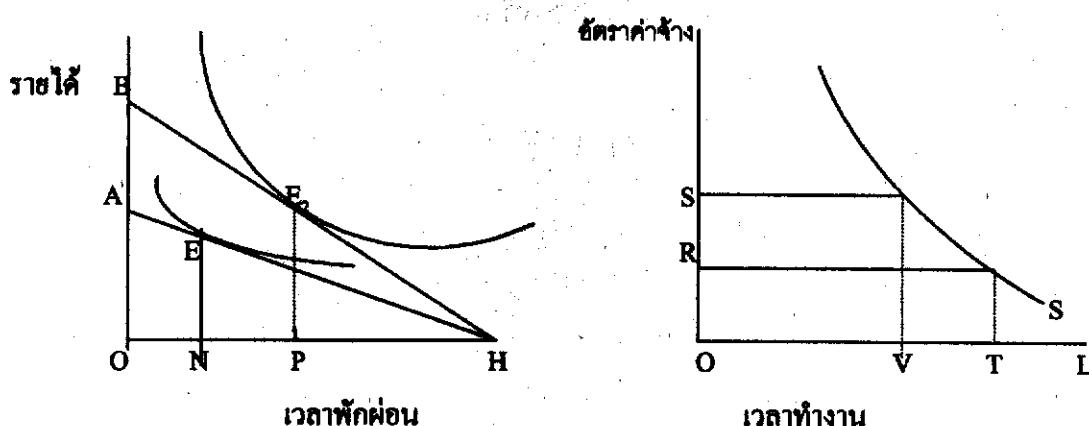
จากรูป 3.12 (b) แสดงเส้นอุปทานหรือการเสนอขายแรงงาน ซึ่งสร้างมาจากรูป 3.12 (a) นั้นคือ เมื่ออัตราค่าจ้าง = OR แรงงานจะทำงาน = OT ชั่วโมง ($OT = NH$) และเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น เป็น OS แรงงานจะทำงานเพิ่มขึ้นเป็น OU ชั่วโมง ($OU = MH$)

จากรูป 3.12 (b) ที่รูปได้ว่าเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น แรงงานจะเสนอขายแรงงานเพิ่มขึ้น ดังนั้นลักษณะของเส้นอุปทานของแรงงานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานจึงเป็น Positive Slope โดยทothดีขึ้นจากซ้ายไปขวา

3.2 ในการอีกทีเส้นอุปทานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานมีความชันเป็นลบ (Negative Slope) หมายความว่า เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น แรงงานจะลดครั้วในการทำงานลง เพราะเขามีความพอใจในการพักผ่อนมากกว่าเงินรายได้ในหน่วยหลังๆ จึงเขาได้รับเพิ่ม หรืออาจเป็นพวกไม่ชอบทำงาน ซึ่งมีเป้าหมายรายได้ไว้ต่ำ ดังภาพดังในรูปที่ 3.13

รูปที่ 3.13

แสดงลักษณะของเส้นอุปทานที่มีความชันเป็นลบ

รูป 3.13 (a) คุณภาพของคนงานเปลี่ยนไป
เมื่ออัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง

รูป 3.13 (b) เส้นอุปทานของแรงงาน
ที่เป็น Negative Slope

จากรูป 3.13 (a) เมื่ออัตราค่าจ้าง = OR เส้นงบประมาณคือเส้น AH ซึ่งจะสัมผัติกับเส้นความพอใจที่จุด E ดังนี้ คุณภาพของชั่วโมงทำงานจะอยู่ที่จุด E และแสดงว่าคนจะพักผ่อน ON ชั่วโมง หรือทำงาน NH ชั่วโมง และเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นเป็น OS จะทำให้เส้นงบประมาณเดือนจากเส้น AH นาเป็น BH คุณภาพจะเปลี่ยนจาก E เป็น E₂ แสดงแรงงานจะพักผ่อนเพิ่มขึ้นเป็น OP ชั่วโมง หรือทำงานลดลงเป็น PH ชั่วโมง

จากรูปที่ 3.13 (a) จะสรุปได้ว่าเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น คุณภาพของแรงงานจะเปลี่ยนไป โดยแรงงานจะทำงานลดลงหรือพักผ่อนเพิ่มขึ้น

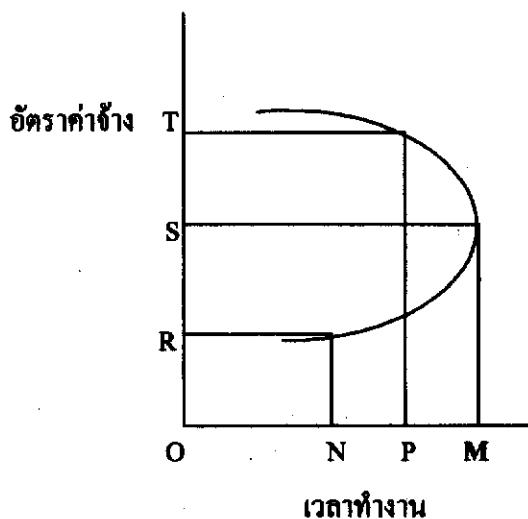
จากรูป 3.13 (b) แสดงเส้นอุปทานหรือเส้นการเสนอขายแรงงาน ซึ่งสร้างมาจากการเส้น 3.13 (a) นั้นคือ เมื่ออัตราค่าจ้าง = OR แรงงานจะทำงาน OT ชั่วโมง ($OT = NH$) และเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นเป็น OS แรงงานจะทำงานลดลงเป็น OV ชั่วโมง ($OV = PH$)

จากรูป 3.13 (b) สรุปได้ว่าเมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น แรงงานจะเสนอขายแรงงานลดลง ดังนั้นถ้าจะของเส้นอุปทานของแรงงานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานจะเป็น Negative Slope โดยยกตัวจากซ้ายไปขวา

3.3 ในการมีที่ยืนอุปทานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานวกกลับ (Backward Bending)

หมายความว่า เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นแรงงานจะเสนอขายแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะต้องการยกมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้นหรืออาจจะเป็นเพราะคนชอบทำงานกีตาน แต่เมื่อรายได้สูงขึ้นถึงจุดหนึ่งแล้ว อัตราค่าจ้างยังคงสูงต่อไปอีก แรงงานก็ยังคงช่วงทำงานลด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะมาตรฐาน การครองชีพหรือรายได้ของเขาราสูงอยู่แล้ว หรืออาจจะเป็นเพราะเขายังไม่ได้กีตาน ผลของการกระทำนี้จะทำให้เส้นอุปทานหรือเส้นการเสนอขายแรงงานวกกลับ ดังแสดงในรูปที่ 3.14

รูปที่ 3.14
แสดงเส้นอุปทานที่วกกลับ

จากรูปที่ 3.14 เมื่ออัตราค่าจ้าง = OR แรงงานจะทำงาน = ON ชั่วโมง เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้นเป็น OS แรงงานจะทำงานเพิ่มขึ้นเป็น OM ชั่วโมง และเมื่ออัตราค่าจ้างยังคงสูงขึ้นอีกเป็น OT แรงงานจะทำงานลดลงเป็น OP ชั่วโมง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะระดับรายได้ที่เขายังไม่ได้รับอยู่นั้นมีระดับที่เพียงพอแล้ว ดังนั้น การที่อัตราค่าจ้างสูงขึ้นแทนที่แรงงานจะทำงานเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ แรงงานก็ยังทำงานลดลงในช่วงนี้ และพักผ่อนมากขึ้น ดังนั้นเส้นการเสนอขายแรงงานจึงวกกลับ

จากที่กล่าวมานี้แล้วจะเห็นว่า อัตราค่าใช้จ่ายมีบทบาทในการตัดสินใจเดือกระหว่างการซื้อพ่อนกับรายได้ (อัตราค่าใช้จ่าย) โดยที่อัตราค่าใช้จ่ายจะเป็นตัวกำหนดปริมาณสินค้าและบริการที่บุคคลจะได้รับในฐานะเป็นแรงดึงในการเลือกใช้เวลาพักผ่อนไป 1 ชั่วโมง อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าใช้จ่ายกับความประนองที่จะทำงานเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก ทั้งนี้เนื่องจากอัตราค่าใช้จ่ายที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นจะมีผลทั้งทางด้านรายได้ (Income effect) และผลทางด้านการทดแทน (Substitution effect)

4. ความหมายของผลทางรายได้ (Income effect) และผลทางด้านการทดแทน (Substitution effect)

4.1 ผลทางด้านรายได้ (Income effect) หมายความว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลง จะทำให้แรงงานเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาทำงานโดยได้รับความพึงพอใจเปลี่ยนแปลง เช่น เมื่อรายได้สูงขึ้น แรงงานใช้เวลาในการพักผ่อนเพิ่มขึ้น หรือลดช่วงเวลาทำงานลง โดยได้รับความพึงพอใจเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการที่รายได้สูงขึ้น ธรรมชาติจะเพิ่มของรายได้ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะต่ำกว่าธรรมชาติของรายได้ในหน่วยเดียวกัน ที่เข้าได้รับเพิ่มขึ้น นั่นคือ เมื่อรายได้สูงขึ้น แรงงานจะทำงานลดลงและพักผ่อนเพิ่มขึ้น

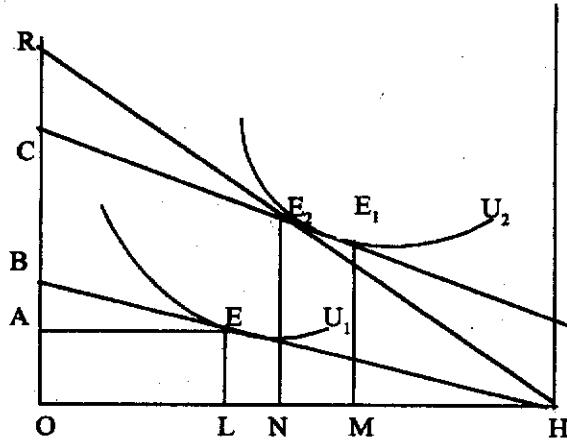
นอกจากนี้ราคารายงานถูกกล่าวไว้ว่า การพักผ่อนเป็นสินค้าปกติ (Normal goods) เมื่อรายได้สูงขึ้น บุคคลต่าง ๆ ย่อมมีความต้องการจะซื้อสินค้าปกติเพิ่มมากขึ้น นั่นคือเมื่อรายได้สูงขึ้น แรงงานจะพักผ่อนเพิ่มขึ้น และลดช่วงเวลาทำงานลง

4.2 ผลทางด้านการทดแทน (Substitution effect) หมายความว่า เมื่อค่าใช้จ่ายเปลี่ยนแปลง จะทำให้แรงงานเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาทำงาน โดยมีความพึงพอใจเดิม นั่นคือ การที่อัตราค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ก็จะลดช่วงเวลาในการพักผ่อนลง และเพิ่มช่วงเวลาในการทำงานมากขึ้น โดยได้รับความพึงพอใจเดิม ทั้งนี้ เนื่องจากการที่อัตราค่าใช้จ่ายสูงขึ้น การพักผ่อนจะมีราคาสูงขึ้น (เพราะค่าเชื้อใช้ทางการพักผ่อนคือค่าใช้จ่าย) เมื่อเปรียบเทียบกับราคาน้ำดื่มน้ำอัดลมนิดเดียว ดังนั้น เมื่อราคางานการพักผ่อนสูงขึ้นแรงงานจะพิจารณาการพักผ่อนเข้าด้วยกันสินค้าชนิดอื่น ๆ ที่อยู่ในแรงงานจะซื้อการพักผ่อนทดแทน แทนที่จะไปซื้อสินค้าอื่น ๆ ที่ถูกกว่าโดยเปรียบเทียบมาตรฐานการพักผ่อน การที่แรงงานลดช่วงเวลาการทำงาน ที่ต้องการเพิ่มช่วงเวลาทำงานนั้นเอง โดยรายได้ที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากการทำงานจะไปทดแทนช่วงเวลาในการพักผ่อน และจากผลของการทดแทนนี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าใช้จ่ายกับความประนองที่จะทำงานเป็นวงกลม นั่นคือ เมื่ออัตราค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจะสูงไปให้แรงงานทำงานมากขึ้น แต่เมื่อเวลาในการพักผ่อนลดลง

5. วิธีการหาผลของการด้านรายได้และผลของการทดแทน (The Income effect and Substitution effect) การที่เดินการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานของแรงงานมีความชันเป็นบวก (Positive Slope) หรือมีความชันเป็นลบ (Negative Slope) นั้นเนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลง 2 ประการ คือ ผลทางด้านการทดแทนกัน (Substitution effect) และผลทางด้านรายได้ (Income effect) ซึ่งสามารถแสดงวิธีการหาผลทั้ง 2 ดังกล่าว ดังแสดงในรูปที่ 3.15

รูปที่ 3.15

แสดง Income effect และ Substitution effect

เวลาพักผ่อน

24 ชั่วโมง

จากรูป 3.15 แผนนอน แทนเวลาพักผ่อนซึ่งมี 24 ชั่วโมงใน 1 วัน

แผนตัด แผนรายได้ต่อวันหรือค่าจ้าง

เส้น BH แทน Budget Constraint

จุด E แทนจุดคุณภาพตามเงื่อนไขข้างต้น

แสดงว่า ในระดับอัตราค่าจ้าง OA (หรือ OB) แรงงานจะทำงาน LH ชั่วโมง
LH OH

โดยมีรายได้ = OA นาทีต่อวัน และชั่วโมงการพักผ่อน = OL ชั่วโมง โดยมีความพอใจ = U₁ เมื่ออัตราค่าจ้างสูงขึ้น จะทำให้เดินบนประมาณ (Budget Constraint) เปลี่ยนจากเส้น BH มาเป็นเส้น RH และเส้น RH จะสัมผัสถกับเส้นความพอใจ U₂ ที่จุด E₂ ดังนั้นจุดคุณภาพจะเปลี่ยนจากจุด E มาเป็นจุด E₂ ทำให้ชั่วโมงทำงานเปลี่ยนแปลงจาก LH ชั่วโมงมาเป็น NH ชั่วโมง โดยเปลี่ยนแปลงชั่วโมงทำงาน = LN ชั่วโมง ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงชั่วโมงทำงานนี้จะมีผลทั้ง 2 ประการ คือ ผลทางด้านรายได้ และผลทางด้านการทดแทน

เพื่อที่จะอธิบายถึงผลกระทบต่อรายได้และการทดแทน โดยการถูกสั่น CD ให้ขึ้นกับเส้นงบประมาณ BH และสัมผัสกับเส้นความพอดี U₂ ที่จุด E₁

ณ จุด E₁ เมื่อยังเทียบกับจุด E แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้สูงขึ้น (ที่จุด E₁ รายได้สูงกว่าที่จุด E) แรงงานจะหักผ่อนเพิ่มขึ้นจาก OL เป็น OM หรือแรงงานจะลดชั่วโมงทำงานจาก LH มาเป็น MH (ชั่วโมงทำงานลดลง = LM ชั่วโมง) โดยได้รับความพอดีสูงขึ้น = U₂ ผลของการที่รายได้สูงขึ้นชั่วโมงทำงานลดลงโดยได้รับความพอดีสูงขึ้น เรานิยามว่าผลของรายได้ (Income effect) ซึ่งในที่นี้ผลของรายได้ = LM ชั่วโมง

ณ จุด E₂ เมื่อยังเทียบกับจุด E₁ แสดงให้เห็นว่าเมื่อหักค่าใช้จ่ายสูงขึ้น (ที่จุด E₂ ค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่จุด E₁) แรงงานจะทำงานเพิ่มขึ้นจาก MH เป็น NH (ทำงานเพิ่มขึ้น = NM ชั่วโมง) โดยได้รับความพอดีเท่าเดิม ผลของการที่หักค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทำงานเพิ่มขึ้น (หักผ่อนลดลง) โดยได้รับความพอดีเท่าเดิม เริงกว่าผลของการทดแทน (Substitution effect) ซึ่งในที่นี้ผลของการทดแทน = NM

สรุป ผลกระทบด้านรายได้ จะทำให้ชั่วโมงทำงานลดลง ผลกระทบด้านการทดแทน ก็จะแทนกัน จะทำให้ชั่วโมงการทำงานเพิ่มขึ้น

จากนี้ ผลกระทบด้านรายได้ = LM ชั่วโมง

ผลกระทบด้านการทดแทน = MN ชั่วโมง

ผลทั้งหมด (Total effect) = ผลกระทบด้านรายได้ + ผลกระทบทดแทน

$$- LN = (-LM) + MN$$

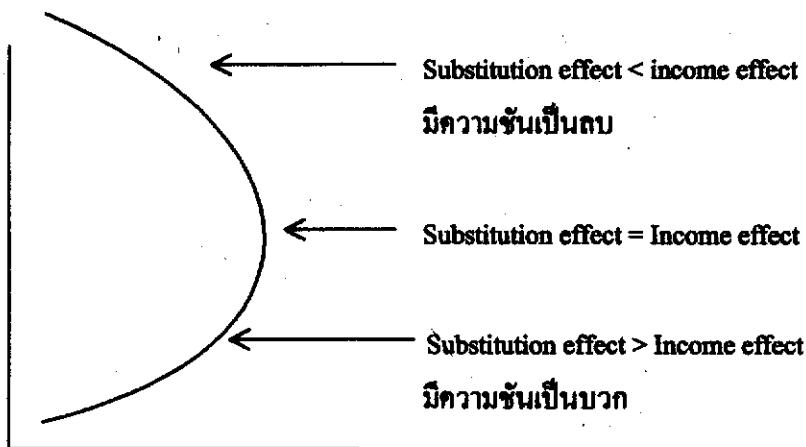
ในที่นี้ $LM > MN$ แสดงว่าผลกระทบด้านรายได้มากกว่าการทดแทน แสดงว่าผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะทำให้ทำงานลดลง = LN แต่ถ้าไม่หักค่าน้ำ LM < MN จะมีผลทำให้ชั่วโมงทำงานเพิ่มขึ้น

ในสภาพความเป็นจริง ผลกระทบด้านรายได้และการทดแทนกัน อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าใช้จ่าย ไม่อาจแยกออกจากกันได้ชัดเจ็นและหากทั้งสองนี้มีต่อความประารณ์ที่จะทำงานเป็นไปในทางตรงกันข้าม ดังนั้นปริมาณการเสนอขายแรงงาน (Supply of Labor) ที่เป็นพิษก็ขึ้นของค่าใช้จ่ายที่แท้จริงจะมีความขัดแย้งเป็นนาught หรือมีผลขึ้นอยู่กับว่าผลกระทบต้องด้านใดด้านไหนจะมีมากกว่ากัน

ด้วยผลของการทดแทนกันมีค่ามากกว่าผลกระทบด้านรายได้ เส้นการเสนอขายแรงงานที่จะมีความขันเป็นนาught ก็ต่อเมื่อก่อนจะทำงานมาก เมื่อได้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม ด้วยผลกระทบด้านรายได้มากกว่าผลกระทบด้านการทดแทนกัน ก็จะทำให้เส้นการเสนอขายแรงงานมีความขันเป็นกบ กต่อเมื่อก่อนจะทำงานน้อยลงเมื่อค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

รูปที่ 3.16
แสดงเส้น Supply ของแรงงานแต่ละคนโดยพิจารณาจากอัตราค่าจ้างในระยะยาว

ค่าจ้างที่แท้จริง

O จำนวนทำงาน

พัฒนาการทดแทนกันกับผลของรายได้ใน พัฒนาโดยมากกว่ากันนั้นอยู่กับ “รสชาติ” ของบุคคล และไม่อารожินายได้ว่าผลแบบใดควรจะมีค่ามากกว่าอยู่เสมอได้ ทั้งนี้ เนื่องจากมนต์เรียบง่ายแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป ดังนั้น ถ้าข้อมูลของเส้นปริมาณการเสนอขายแรงงานและความต้องการเส้นปริมาณการเสนอขายแรงงานของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป บุคคลที่ไม่ชอบทำงานชั่วโมง จะเสนอขายแรงงานน้อยกว่าคนอื่นและตอบสนองต่อค่าจ้างที่สูงขึ้นโดยการนำไป “ซื้อ” การพักผ่อนเพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่วนบุคคลที่ได้รับความพึงพอใจจากการทำงานมากกว่าการพักผ่อน ก็อาจทำงานเพิ่มขึ้นเกือบถึงระดับขั้นสูงสุดทางร่างกายของเขาก็ได้ในการปฏิค่าจ้างสูงขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเสนอขายแรงงานกับค่าจ้าง ที่ก่อตัวขึ้นเป็นการพิจารณาเฉพาะปริมาณการเสนอขายแรงงานในตลาด ซึ่งเป็นเพียงหนึ่งของทฤษฎีการเสนอขายแรงงานเท่านั้น ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งลงไปอีก ก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ เนื่องจาก การทำงานนั้นเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกตลาดแรงงาน ด้วยย่างการทำงานนอกตลาดแรงงาน ได้แก่ การทำงานบ้าน การเดินทางเด็กเป็นต้น แต่เนื่องจากอัตราค่าจ้างในตลาดแรงงานเป็นตั้งที่ม่องเห็นได้ชัดเจนและมีการซ้ายซ้ายขวา ในรูป ข้ามชาติทั่วไป แต้อัตราค่าจ้างสำหรับการทำงานบ้านเป็นตั้งที่มองไม่เห็นเป็นศักดิ์ศรี ดังนั้น ในการพิจารณาเกี่ยวกับรายได้ การทำงาน “ใน” กับ “นอก” ตลาดแรงงานของกัน ในการศึกษาจะพิจารณาถึงการทำงานในตลาด ถึงแม้ว่าการทำงานนอกตลาดแรงงานจะมีผลต่อการทำงานในตลาดแรงงานก็ตาม เช่น ถ้ามีผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองที่เป็นเด็ก หรือคนชราที่มีอาชญากร หรือคนเริ่บใช้ได้ป่วย ก็จำเป็นจะต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างดี ซึ่งทำให้การทำงานนอกตลาดในส่วนของรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้น

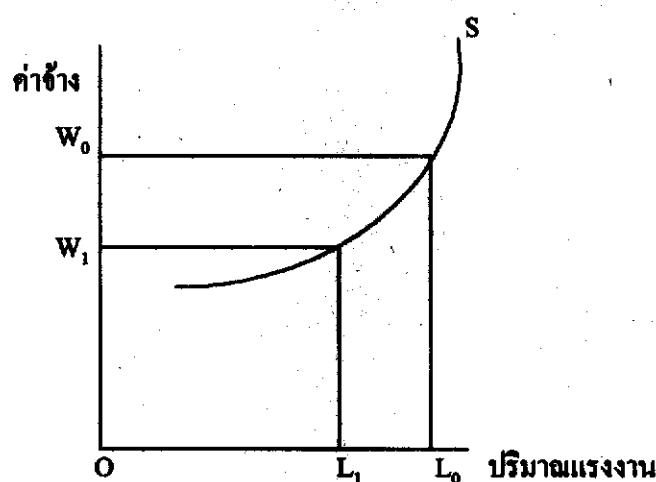
การขายจึงไปต่อการทำงานในตลาดคง หรือในกรณีที่กรอบครัวมีภาระมาก จำเป็นจะต้องมีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะกระตุ้นให้สามีออกเสนาอย่างแรงงานในพื้นที่แรงงานมากขึ้น

6. อัคคีภัณฑ์ของการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานแรงงานของตลาด

จากการศึกษาลักษณะของการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานแรงงานของแต่ละบุคคลพบว่า ในบางครั้งเส้นอุปทานของแรงงานมีความชันเป็นบวก บางครั้งมีความชันเป็นลบ และในบางครั้งก็มีลักษณะปกติ ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น แต่ถ้าพิจารณาการเสนอขายแรงงานของทุกคนรวมกัน มักพบว่ามีแนวโน้มที่จะมีความชันเป็นบวก ซึ่งหมายความว่าอัตราค่าจ้างกับปริมาณการเสนอขายแรงงานจะเป็นเส้นตรงไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการเสนอขายแรงงานรวมจะพิจารณาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

6.1 เส้นอุปทานของแรงงานในระยะสั้น เป็นเส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราค่าจ้างกับปริมาณการเสนอขายแรงงาน ซึ่งจะเปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน ก่อให้เกิด อัตราค่าจ้างสูงขึ้นปริมาณการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานของแรงงานจะสูงขึ้น แต่ถ้าอัตราค่าจ้างลดลงปริมาณการเสนอขายแรงงานหรืออุปทานของแรงงานจะลดลง ดังแสดงในรูปที่ 3.17

รูปที่ 3.17
แสดงเส้นอุปทานของแรงงานในระยะสั้น

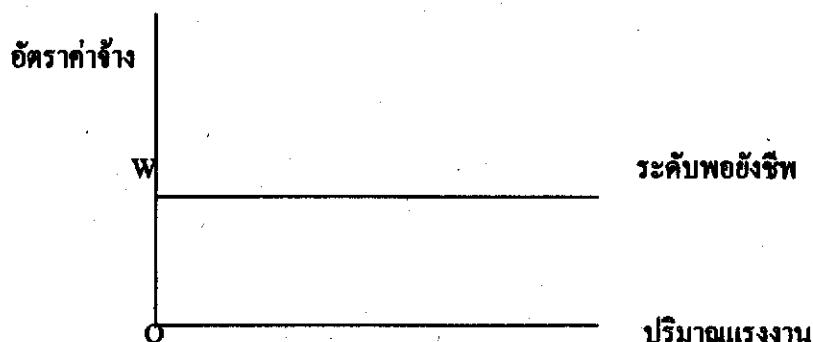
จากรูป ด้านอัตราค่าจ้าง = OW_0 ปริมาณการเสนอขายแรงงาน = OL_0

ด้านอัตราค่าจ้างลดลงเป็น OW_1 ปริมาณการเสนอขายแรงงานจะลดลง
เป็น OL_1

6.2 เส้นอุปทานของแรงงานในระยะยาว เส้นอุปทานของแรงงานในระยะยาวนี้ ก็จะขณะเดียวกันเป็นเส้นอุปทานของแรงงานในระยะสั้น แต่มีความยืดหยุ่นมากกว่าในระยะสั้น เพราะในระยะยาวมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เช่น การศึกษาแรงงาน การเพิ่มของประชากร การเคลื่อนย้ายแรงงาน เป็นต้น ซึ่งทำให้การขยายตัวของแรงงานตอบสนองต่อการเพิ่มในอัตราค่าจ้างนั้นเป็นไปโดยรับรืน ความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้นไม่จำเป็นต้องดึงดูดใจโดยการเพิ่มค่าจ้างให้สูงขึ้นมาก ดังนั้นเส้นอุปทานของแรงงานในระยะยาวจึงมีความยืดหยุ่นมากกว่าในระยะสั้น

ถ้าพิจารณาถึงเส้นอุปทานของแรงงานในระยะยาวทั้งระบบเศรษฐกิจหรือทั้งประเทศนั้น นักเศรษฐศาสตร์ก่อตุ้นคิดถึงความเห็นว่า อุปทานของแรงงานในระยะยาวของประเทศจะมีความยืดหยุ่นอย่างสมบูรณ์ (Perfectly elastic) เพราะในระยะยาวแรงงานจะปรับตัวเข้าสู่ระดับพอร์ชีพอยู่ได้ ถ้าค่าจ้างสูงกว่าระดับมาตรฐานการครองชีพที่พอร์ชีพอยู่ได้ การแต่งงานก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้น อัตราการเกิดจะสูง อัตราการตายจะลดลง ประชากรจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราค่าจ้างปรับตัวนาอยู่ระดับพอร์ชีพ ในทันท่วงทัน ถ้าอัตราค่าจ้างต่ำกว่าระดับพอร์ชีพ อัตราการตายจะสูงขึ้น ประชากรมีแนวโน้มลดลงทำให้อัตราค่าจ้างสูงขึ้นไปจนถึงระดับพอร์ชีพ ดังแสดงในรูปที่ 3.18

รูปที่ 3.18
แสดงเส้นอุปทานของแรงงานทั้งระบบเศรษฐกิจในระยะยาว

7. การเปลี่ยนแปลงอุปทานของแรงงาน

7.1 ถ้าอัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลง โดยปัจจัยอื่น ๆ ที่กำหนดอุปทานคงที่ จะมีผลทำให้ปริมาณการเสนอขายแรงงานเปลี่ยนแปลง แต่เปลี่ยนแปลงบนเส้นอุปทานของแรงงานเดินเดิน (Move along the curve)

7.2 ถ้าอัตราค่าจ้างไม่เปลี่ยนแปลง โดยที่ปัจจัยอื่น ๆ ที่กำหนดขนาดของอุปทานเปลี่ยนแปลง ในการณ์จะทำให้เส้นอุปทานของแรงงานเปลี่ยนแปลงไปทั้งเส้น

8. ขนาดของอุปทานของแรงงาน

อุปทานของแรงงานจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

8.1 ขนาดของประชากร ถ้าประชากรเพิ่มมากขึ้นทำให้อุปทานของแรงงานมีมาก ถ้าอุปทานของแรงงานจำนวนมากนี้ไม่ทำให้เกิดการว่างงานก็จะเป็นผลดีแก่เศรษฐกิจของประเทศ เพราะจะช่วยให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น แต่ถ้าการเพิ่มประชากรก่อให้เกิดคนว่างงาน จะเป็นภาระของรัฐบาลในการจัดหางานให้ทำหรือสร้างงานขึ้นมา วิธีที่จะไม่ให้อุปทานของแรงงานมากเกินไป คือการวางแผนครอบครัว

8.2 การเคลื่อนย้ายแรงงานเข้ามายังประเทศ ถ้าคนต่างประเทศพำนักระยะยาวมากินในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้อุปทานของแรงงานเพิ่มขึ้น และในบางครั้งก็มายังอาชีพของคนในประเทศนั้น ๆ วิธีป้องกันไม่ให้อุปทานมากเกินไป ก็คือ การออกกฎหมายเกี่ยวกับคนเข้าเมือง เช่น การกำหนดโควต้าคนเข้าเมือง การลงอาชญากรรมชั่วจังให้กับคนในประเทศไทย เป็นต้น

8.3 การกำหนดอายุ แหล่งเพาะ ของผู้ที่จะเข้าสู่กำลังแรงงาน ถ้ากำหนดอายุของผู้อยู่ในกำลังแรงงานต่ำ จะทำให้จำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีมาก จะทำให้อุปทานของแรงงานมีจำนวนมาก แต่ถ้ากำหนดอายุของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานสูง จะทำให้จำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานลดลง เช่น ประเทศไทยกำหนดอายุผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานอายุ 13 ปีขึ้นไป ก็จะทำให้มีอุปทานของแรงงานมากกว่าในกรณีที่กำหนดอายุผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไป

ทางด้านเพศ ในกรณีที่ให้หญิงบังคับให้ทำงานและเรียนหนังสือเท่ากับชาย จะทำให้อุปทานของแรงงานเพิ่มขึ้น ในทำนองตรงข้าม ถ้ามีการกีดกันไม่ให้หญิงทำงาน เช่นในอินเดีย จะทำให้อุปทานของแรงงานลดลง

8.4 ช่วงไนย์ทำงาน การกำหนดช่วงไนย์ทำงานให้สั้นเข้า เช่น ในประเทศไทยนึงกำหนดให้คนงานทำงานสัปดาห์ละ 48 ชั่วโมง ต่อนากฎหมายกำหนดให้ทำงานสูงสุดไม่เกินสัปดาห์ละ 40 ชั่วโมง ถ้ากิจการได้ต้องการจะให้ผลผลิตเท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้น จึงรับคนเข้าทำงานเพิ่มขึ้น ซึ่งเท่ากับอุปทานของแรงงานเพิ่มขึ้น แต่คนว่างงานจะลดลง อุปทานของแรงงานที่เพิ่มขึ้นนี้เกิดจากอุปสงค์ของแรงงานที่เพิ่มขึ้น

สรุปทบทวนบทที่ 3

อุปทานของแรงงาน คือ ปริมาณงานที่มีผู้เสนอขายแรงงานในตลาดแรงงาน ณ ระดับ อัตราค่าจ้างต่าง ๆ กันในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ในกรณีก็จะเรื่องอุปทานของแรงงานหรือการเสนอขายแรงงาน มีแนวความคิดทางทฤษฎีว่า ทุกครั้งที่แรงงานตัดสินใจจะเลือกทำงานมากหรือน้อย แรงงานจะใช้หลักความพึงพอใจสูงสุดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยถือกระหว่างรายได้อันเกิดจากการทำงาน กับเวลาในการพักผ่อน ในสัดส่วนที่เหมาะสมที่ทำให้แรงงานได้รับความพึงพอใจสูงสุด

ถ้าขยะของเส้นอุปทานแรงงานหรือการเสนอขายแรงงานแต่ละบุคคลมีลักษณะแตกต่างกันไม่แน่นอน บางครั้งมีความซับซ้อนมาก ลบ หรือกลับ แต่ถ้าขยะของเส้นอุปทานของแรงงานโดยส่วนรวม หรืออุปทานแรงงานของตลาดมักจะมีความซับซ้อนมาก

ในการตัดสินใจเสนอขายแรงงานจะมีผลทางด้านรายได้และผลทางด้านการทดสอบในกรณีที่ผลทางด้านรายได้มากกว่าผลทางด้านการทดสอบ จะมีผลทำให้เส้นการเสนอขายแรงงานมีความซับซ้อนลง แต่ถ้าผลทางด้านรายได้น้อยกว่า ผลทางด้านการทดสอบ จะมีผลทำให้เส้นการเสนอขายแรงงานมีความซับซ้อนมาก

อุปทานของแรงงานเปลี่ยนแปลงไปได้ใน 2 ลักษณะ คือ ถ้าอัตราค่าจ้างเปลี่ยนแปลงโดยที่ปั้งจัยอื่น ๆ ที่กำหนดอุปทานคงที่ อุปทานจะเปลี่ยนแปลงบนเส้นอุปทานเส้นเดิม แต่ถ้าอัตราค่าจ้างคงที่แต่ปั้งจัยอื่น ๆ ที่กำหนดอุปทานเปลี่ยนแปลง จะทำให้เส้นอุปทานเปลี่ยนแปลงไปทั้งเส้น

แบบฝึกหัดบทที่ 3

1. อุปทานของแรงงานคืออะไร การเสนอขายแรงงานใช้หลักอะไรในการเลือกเพื่อตัดสินใจว่าจะทำงานหรือไม่ทำงานมากน้อยเพียงใด
2. จงแสดงวิธีการสร้างเส้นอุปทานของแรงงาน
3. จงให้เหตุผลว่าทำไม่มีค่าใช้สูงขึ้นแรงงานซึ่งทำงานเพิ่มขึ้น หรือเมื่อค่าใช้สูงขึ้นแรงงานจะทำงานลดลง
4. ผลกระทบด้านรายได้ และผลกระทบด้านการตลาด ก็คืออะไร สามารถหาได้อย่างไร งบประมาณทั้งหมดจะไปที่ไหน
5. จงอธิบายลักษณะเส้นอุปทานของแรงงานในระยะสั้นและระยะยาว
6. ปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้อุปทานของแรงงานเปลี่ยนแปลง